

Učiteljske lige

JUGOSLOVANSKO - BOLGARSKA

—ul. V zmislu poslovnika o učiteljskih ligah se je vršil v soboto 28. aprila v prostorih JUU prvi sestanek pripravljenega jugoslovansko-bolgarske učiteljske lige. Izvoljen je bil tudi pripravljajni odbor.

Na sestanku se je razpravljalo predvsem o smernicah in delu jugoslovansko-bolgarske učiteljske lige. Dejstvo, da je čim trdnješe sodelovanje med jugoslovanskimi in bolgarskimi učitelji tako s stanovsko strokovnega, narodno-kulturnega kakor tudi politično jugoslovanskega vidika nujno potrebno, je neizpodbitno. Preden pa bo JBUL v tem pogledu imela kakršnikoli uspeh, je pa nujno potrebno, da se zadosti in izvrši nešteto malih stvari, katerih izpolnitev je za položitev temeljnega kamna nujno potrebna. Zato se pozivajo vsi oni tovariši, ki nameravajo sodelovati in so se ligi tudi prijavili, da nujno zasledujejo sodelovanje v tem zmislu ter se redno udeležujejo liginih posvetov.

Sklenilo se je, da se pošljejo naši strokovni listi v zameno za njihove. Stanovsko strokovni učiteljski časopis »Sozvanje« in pa pedagoško revijo »Učiteljske misli« že prejemo. Ta literatura je članom lige na razpolago v čitalnici sekcije. Vse važne razprave, kakor tudi aktualna vprašanja iz teh listov se bodo v izveščih priobčevala v naših listih, da se s tem seznanja članstvo, da se na ta način zainteresirajo naši tovariši za bogato tozadevno bratsko bolgarsko literaturo. Osnuje naj se tudi knjižnica, v kateri naj bi se zbirale poleg že omenjenih časopisov tudi knjige in pa učbeniki, s čimer bi bil omogočen podoben študij v tem pogledu. Ker pa je gotovo več ali manj takih članov, ki jim je bolgarski jezik kolikor toliko še neznan, se bo osnoval v kratkem večerni tečaj bolgarskega jezika. Podrobnosti bodo objavljene na tem mestu. Pozneje, v času počitnic, se bo gotovo dala doseči tudi zamenjava, kar bi bilo brez dvoma v veliko korist našim članom in celotnemu uspehu.

Konec maja bodo bolgarski učitelji prišli v Ljubljano na obisk. Dolžnost lige je, da jih tovariško in bratsko sprejme ter pogosti. Tem potom prosimo tudi vse ostale tovariše, ki so obljubili pomagati pri tem sprejemu, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo pravočasno objavljen. Ob tej priliki bo dana najlepša možnost, da navežeš s tovariši in brati Bolgari čim tesnejše stike.

Odbor je zaključil sestanek z željo, da naj vsak učitelj stori svojo dolžnost s tem, da prispeva prvi obolus k jugoslovansko-bolgarskemu zblizanju. Prihodnja seja se bo vršila v četrtek 3. maja ob 5. uri v čitalnici JUU.

Osebnostne zadeve

—i. Napredovali so učitelji (-ice): v VIII. skupino: Zebre Rosanda iz Begunj (Radovljica). Kocijančič Vida iz Reteč (Škofja Loka). Stergar Eleonora iz Šmarja pri Jelšah (Šmarje pri Jelšah). Tavčar Marija iz Rakitne (Ljubljana - zahodni del).

—i. Upokojeni (-e) so: Ferjančič - Nerat Breda iz Trbovelj, Goslar - Saunik Vida iz Vrhnike.

—Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani so bili v dneh od 20. do 28. aprila pod predsedstvom direktorja Marolta Nandeta. K polaganju izpita se je oglasilo 7 kandidat in 17 kandidatov, od teh 4 kandidatke in 4 kandidatinje drugič. Celotni uspeh izpitov je sledeč: Kunaver Franc, učitelj v Škofjanu, srez Krško, Lavrač Bogomila, učiteljica v Jurkloštru, srez Laško, Mazi Vinčo, učitelj na Dovjem, srez Radovljica, Pavčič Marjan, učitelj v Rovtahu, srez Logatec, Pinterič Ivan, učitelj na Trati, srez Kranj in Simčič Josip, učitelj v Orešju, srez Brežice. Cetin Rozalija, učiteljica v Dobovi, srez Brežice, Čuk Ivan, učitelj v St. Jakobu, srez Ljubljana okolica, Fajdiga Vanda, učiteljica v Zgornjem Tuhinju, srez Kamnik, Jager Valter, učitelj v Kuželju, srez Kočevje, Jedretič Rudolf, učitelj v Krškem, srez Krško, Kočevar Anton, učitelj v Velikem Podlogu, srez Krško, Koman Leopold, učitelj v Raki srez Krško, Kovač Radoslav, učitelj na Trati, srez Kranj, Makarović Vladimir, učitelj v Korinju, srez Novo mesto, Merhar Milan, učitelj v Domžalah, srez Kamnik, Pavc Franc, učitelj v Dolenji vasi, srez Kočevje. Rak Miroslav, učitelj v Krškem, srez Krško, Sušnik Helena, učiteljica v St. Janžu, srez Krško in Vidmar Franc, učitelj v Beli cerkvi, srez Novo mesto. Tri kandidatke in 1 kandidat pa so bili reprobirani do prihodnjega izpitnega roka v oktobru. —Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani, direktor: N. Marolt.

Učiteljski pravnik

—§ Uživljanje pokojnine v inozemstvu. Po § 157. uradniškega zakona in čl. 62./7. finančnega zakona za l. 1932./33. se sme uživati pokojnina v inozemstvu le z dovoljenjem ministrstva financ po soglasnosti predsednika ministrskega sveta, a to z zmanjšano t. j. 50% draginjsko doklado. —Pri tem se upoštevajo v prvi vrsti socialne in rodbinske razmere. —Državna blagajna ne nakazuje pokojnin v inozemstvo, temveč mora dotičnik pooblastiti nekoga tu, da prejme pokojnino in jo potem pošilja v inozemstvo potom legitimacije.

Prošnjo za uživanje pokojnine v inozemstvu je nasloviti na ministrstvo financ in jo poslati nakazujoči finančni direkciji ter ji priklopiti: rešenje o odmeri pokojnine, domovnico, državljansko izkaznico in event. zdravniško izpričevalo odnosno druga dokazila.

Naša gospodarska organizacija

PODPORNI SKLAD UČIT. SAMOPOMOČI.

Občni zbor US z dne 14. maja 1933. v Ljubljani je s sprejetjem § 39. —podporni sklad — naročil načelstvu zadrage, da sestavi pravilnik za podeljevanje podpor iz tega sklada in ga predloži prihodnjemu občenemu zboru (to je letošnjemu) v razpravo in odobritev. Da bi bil naš izdelek dober, pravilnik vsestransko ustrezajoč, podporni sklad pa v popolni varnosti, sem podpisani pozval vse članstvo US v »Učit. tovarišu«, št. 18 od 7. dec. 1933. in v št. 28 od 22. feb. 1934. k sodelovanju z nasveti, predlogi itd. Odzvala sta se dva člana s sprejemljivimi predlogi.

V zadnjem času so se vršili v zadrugi pisarni 3 članski sestanki, na katere je bilo vabljenih od 10 do 15 članov US iz Ljubljane, za katere sem vedel, da se zanimajo za razmah naše zadrage. Na teh sestankih se je vsestransko pretresaval osnutek za ta pravilnik, ki sem ga sestavil. Člani s teh sestankov so povečini pristali na vse bistvene točke predloženega osnutka. Tudi načelstvo zadrage ga je na svoji seji od 21. aprila 1934. odobrilo kot predlog za letošnji občni zbor.

Pri sestavi pravilnika sem se ravnal po sledečih principih:

1. Strogi pogoji za upravičenost prošnje: 5 letno članstvo v zadrugi, 3 leta se ne more prositi za novo podporo, utemeljeni vzroki kot bolezen, nesreče, neodložljive denarne stiske, večmesečno čakanje na nakazilo posmrtnine itd.

2. Moralne obveze za prosilca: Izjava, da ne izstopi iz US, da bo redno plačeval vse prispevke in obroke, da so podatki v prošnji resnični, podpis dveh zanesljivih članov US.

3. Popolna varnost vračila: Izjava za odtegotvovanje mesečnih obrov pri računovodstvu ali finančni direkciji dravske banovine, če prejemnik ne vrača podpore redno in direktno US, ob smrti se odtegne se nevrnjeni znesek od posmrtnine.

4. Podporni sklad se mora vzdrževati sam, ne sme se manjšati, ne sme obremenjevati članov US, ki se tega sklada ne poslužujejo.

Podporni sklad bo imel za prilično 2550 članov znesek okrog 150.000 Din. Če bi hotel vsem ali vsaj večini teh pomagati, bi moral biti najmanj desetkrat tolikšen. Prepričan sem, da ste, cenjeni člani, vsi teh misli: težko zbrani znesek ne razbiti, pomagati pa res le najpotrebnejšim. Po mojih mislih tu priobčeni pravilnik odgovarja tem zahtevam. Če se bo pa pri čitanju tega pravilnika domislil kdo kaj boljšega, pa naj na občenem zboru to pove.

Ivan Kocijančič.

PRAVILNIK

za podeljevanje podpor iz podpornega sklada Učit. samopomoči v Ljubljani.

1. Podporo iz podpornega sklada (Pskl.) more dobiti le zadrugi US zase ali za svojo družino.

2. Pogoji za podelitev podpore je vsaj 5 letno neprekinjeno članstvo v US.

3. Nerednim plačnikom in onim z večji zaostanki na članskih prispevkih se podpore ne dovoljujejo.

4. Podpore se nakazujejo:

a) bolnim zadrugnikom US, b) zadrugnikom za bolne družinske člane ali njih smrt, c) za druge denarne stiske ali nesreče.

Prednost v primerih pod b) in c) imajo zadrugniki, ki so dalje časa v US in upokojenci, ki čakajo nad 2 meseca na nakazilo pokojnine.

5. Namen podpornega sklada je: pomagati v težkočah kolikor mogoče velikemu številu zadrugnikov. Zato se po popolni poravnavi prejele podpore najmanj tri leta ne more dobiti nova podpora.

6. Podpore se podeljujejo po potrebi, po razpoložljivem denarju in utemeljeni presoji zadrugnega načelstva v zneskih od 500 Din do največ 5.000 Din. Podpora ne sme presežati polovice vsakokratne posmrtnine.

7. Podpore podeljuje načelstvo US samo v rednih sejah, ki se vrše po enkrat v mesecu. V zelo nujnih primerih in pri zadostnem številu prošenj lahko skliče zadruga uprava izredno sejo.

8. Prejemnik vrača podporo brezobrestno. Učiteljski samopomoči, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani najkasneje do 10. dne v mesecu, in sicer zneske do 3.000 Din v največ 18 mesečnih, od 3.000 Din do 5.000 Din v največ 24 mesečnih zaporednih obrokih. Vračevanje podpor preko 2 let se ne dovoljuje. Če prejemnik z rednimi nakazili le en mesec izostane, se uprava US poslužuje pravic, ki jih ima v prosilčevi izjavi. (Gl. točko 13!) Zaradi zakasnitve nastale stroške krije prejemnik podpore.

9. Zadrugniki, ki imajo svoje službene mesečne prejemke pri računovodstvu ali finančni direkciji dravske banovine zarubljene do postavno dopustne meje, se za podelitev podpor ne morejo upoštevati.

10. Zadrugnik, ki je prejel podporo iz podpornega sklada, do popolne poravnave ne more izstopiti iz US. V to se obveže že z izjavo v prošnji za podelitev podpore.

11. Za podporo se prosi s tiskovino, ki se jo dobi pri upravi US v Ljubljani.

12. Za tiskovino in poštino vpošljite poštne znamke v znesku 10 Din. Na dopise brez vpošlanih znamk uprava ne odgovarja in ne dostavlja potrebnih tiskovin.

13. Prošnja mora biti izpolnjena v vseh rubrikah, svojočno podpisana in potrjena vsaj od dveh zanesljivih zadrugnikov US. Brez dveh podpisov v potrdilih se prošnje ne bodo reševale. Potrdila v sorodstvu se ne bodo upoštevala. S prošnjo pošlje prosilec pisмено izjavo, s katero dovoljuje, da se mu od njegovih mesečnih prejemkov podeljena

podpora odteguje v obrokih že pri računovodstvu, oziroma finančni direkciji dravske banovine. Uprava US uporabi to izjavo le v primeru nerednega direktnega plačevanja predpisanih obrov. (Gl. točko 8!)

14. Podpora se brezobrestno vrača US v Ljubljani. Prejemnik poravnava samo stroške za tiskovino in poštino (točka 12), za izdane položnice in vknjižbo pri poštni hranilnici ter dejanske upravne stroške, kakor jih določi načelstvo US v zmislu pravil.

15. Podporni sklad je socialna ustanova: pomaga le resnično potrebnim zadrugnikom v denarni stiski. Vsaka zloraba je nečastna in izključuje zadrugnika od vseh nadaljnjih podpor iz tega sklada ter se sme podpora iztirjati takoj v celoti.

Učiteljski pevski zbor JUU

DNEVI MLADINSKE GLASBE

Učiteljski pevski zbor — odsek sekcije JUU za dravsko banovino, deluje že 10. leto na glasbenem polju s tem, da prireja koncerte s sodobnimi programi in da vzgaja učitelje pevovodje. Brezdvomno se je radi tega v zadnjih letih zelo povzdignila mladinska glasba, ki jo gojijo mladinski pevski zbori širom dravske banovine. Niso to mladinski zbori, ki nastajajo s priložnostnimi pesmimi ob raznih slavnostih, to so z resnim stremljenjem prepojena društva, ki sistematično gojijo mladinsko glasbo. Kar pogledimo pevske programe, iz njih je razvidno, da izvajajo najnovejša dela vseh jugoslovenskih kompozitorov.

Ze pred leti je UPZ nameravala prirediti nastop mladinskih zborov, ki naj bi pokazal dotodanje delo in služil v propagandne namene. Razne težkoče so to namero preprečile. Na prošnjo mladinskega pevskega zbora »Trboveljski slavček« se je pa osnoval pri sekciji JUU poseben odbor, ki bo izvršil vse predpriprave za nastop mladinskih pevskih zborov, ki se bo vršil 3. junija v Ljubljani, ob priliki pomladanskega vselejma. Za enkrat je razpored nastopov naslednji: 1. Konec maja bo predaval v radiu Ljubljana prof. Emil Adamič o mladinski glasbi in mladinskih pevskih zborih. 2. 2. junija zvečer bo koncert pevskega zbora »Trboveljski slavček« v dvorani hotela Union. 3. 3. junija ob 8. uri zjutraj bodo peli mladinski zbori pri šolskih mašah v ljubljanskih cerkvah. 4. 3. junija ob 10. uri bo nastop mladinskih pevskih zborov v dvorani hotela Union v Ljubljani. Do danes sta prijavila svoje sodelovanje 22 mladinska zbora. Vsak zbor bo izvajal dve kompoziciji, nakar bodo vsi zbori skupno zapeli 3 skladbe. Popoldne 3. junija bo pa sklical UPZ na posvetovanje pevovodje mladinskih pevskih zborov, kjer se bodo kritično obravnavali nastopi in določile smernice za nadaljnje delo.

Vsem prijavljenim zborom bomo v par dneh poslali podrobne informacije z okrožnico.

—pev. Seja artističnega odbora bo 12. maja ob 15. uri na sekciji. Dnevni red: 1. Določitev tečajev za turnejo. 2. Pesmarica II. del. 3. Predlogi in nasveti. — Ob pol 17. uri istega dne bo seja upravnega odbora, na kateri se bo razpravljalo o predlogih artističnega odbora ter tekočih zadevah. Odbor.

Ekskurzijski odsek

—eo. Na zadnji seji EO se je razpravljalo o bodočem poletnem programu EO, ki bo, če se bo izvršil, še mnogo bogatejši od zimskega. Ker je šlo odboru predvsem za tem, da bo poletni načrt po eni plati kolikor mogoče ustregel želji članstva, po drugi pa tudi izpolnil svojem namenu kolikor mogoče vredno in odgovarjajoče pozitivno delo, se je sklenilo, da se poiščejo vse možnosti, ki bi pri izvrševanju tega programa prišle v poštev. Organizirali se bodo različni izleti, času in razmeram primerni, na katere se bodo po možnosti povabili tudi tovariši predvsem iz Savske banovine. Dalje se bodo izvedli v pomladnih dneh tudi tako zvani skupni mladinski izleti, o katerih namenu in pomenu bomo še poročali in pisali. Tudi kolesarski tovariški izleti so vnešeni v program, prav tako avtobusni izleti, kakor so se že svojačasno izvajali. V počitnicah se bo skušalo izvesti daljše ali krajše taborenje eno na Gorenjskem, eno ob morju, seveda pod pogojem, če se bo prijavilo za to dovolj tovarišev. Čas in vse potrebno bo pravočasno javljeno na tem mestu in pa v dnevnem časopisu.

Vsi tovariši in tovarišice, ki bi imeli kakršnekoli uvaževanja vredne predloge, naj to sporoče odboru, ki jih bo skušal po svojih močeh realizirati. Prav bi namreč bilo, tako za članstvo kakor odsek, če bi skušali o takih stvareh, ki se ne tičejo naše vsakdanje, nekako naveličane življenjske plati, poiskati skupno vesega tistega, kar nam vsem manjka in kar pogrešamo, čeprav se tega ne zavedamo: Sprostitve in medsebojnega tovariškega spoznavanja in novega pojmovanja življenja, ki ga odkriva takrat, ko potuješ, ko gledaš in iščeš. To bi rad nudil EO v svojem bodočem programu.

Šolski radio

—r. XXIX. teden. V torek 8. maja bo predaval ga. M. Engelman »Teden za otroka«. Jugoslovenska zveza za zaščito otrok priredi od 6. do 13. maja svoj teden za otroke v smislu ženevske deklaracije, ki pravi: 1. Otroku se morajo ustvariti pogoji za pravilni telesni in duhovni razvoj. 2. Lačne

otroke je nasiti, bolne negovati, zaostalim pomagati, blodne voditi na pravo pot, osirotele in zapuščene otroke pa preskrbeti. 3. V primeru velikih nesreč je nuditi otrokom prvo pomoč. 4. Otroke je usposobiti, da se sami vzdržujejo in zaščitijo od vsakršnega izkoriščanja. 5. Otroke je izobraziti v duhu, da bodo s svojimi najboljšimi sposobnostmi služili svojim bližnjim.

V petek 11. maja: »Proslava materinskega dne« osn. in višja nar. šola pri Sv. Petru. Spored: 1. Nocoj je prav lep večer; mladinski zbor. 2. I. Zajc: Majci; mladinski zbor. 3. Nagovor o pomenu dneva; g. Miroslav Zor. 4. Ciganska sirota; duet s spremljevanjem kitare. 5. Mačeha; duet s spremljevanjem kitare. 6. I. Albrecht: Mama govori; deklamacija. 7. Mamica moja; deklamacija. 8. Mati; deklamacija. 9. Silvester: Materi; deklamacija. 10. I. Cankar: O, mati zdaj vem! recitacija. 11. L. Turšič: Materina molitev; deklamacija. 12. Pesem o Zili; mladinski zbor. 13. Nmau čez izaro; mladinski zbor. 14. J. Glaser: Materi; deklamacija. 15. I. Albrecht: Mati in sin; deklamacija. 16. S. Škerl: Pesem moje matere; deklamacija. 17. S. Sardenko: Iz globočin; deklamacija. 18. Srce je žalostno; duet s spremljevanjem kitare.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

NAČELNE SMERNICE.

(Prvenstveno učiteljstvu kmet. nad. šol.)

Dasi bi moralo vse učiteljstvo, ki se javno udeležuje v naši vasi, instinktivno slutiti in poznati narodovo dušo, je vendar tu in tam, število je brezprimerno majhno, peščica naših tovarišev, ki nimajo trdne notranje orientacije ter se lovijo kot muhe enodnevnece za puhlimi šlagerji in utopističnimi idejami, ki niso v skladu niti z mentaliteto kmetijskega naroda, niti s pozitivnim delom za gospodarski podvig naše vasi.

Odbor učiteljstva kmet. nad. šol je na svoji širši seji dne 28. aprila t. l. jasno začrtal svoje stališče v naslednji izjavi:

Načela kmet. nad. šolstva. »Za uspešno gospodarsko prosvetno delo med kmetiskim narodom in za uspešno delo v kmet. nad. šolah je potrebna popolna jasnost in pravilna usmerjenost glede načel, na katerih stoji vse delo, kakor tudi popolna solidarnost vseh članov občestva kmet. nad. šol.

Načela, ki so doslej usmerjala delo v kmet. nad. šoli in ki morajo tvoriti izhodišče vsemu gospodarsko prosvetnemu delu na deželi, so jasno začrtana v pravilniku (§ 2.) in učnem načrtu ter določena na občestvih vodit. kmet. nad. šol.

Naše programatično stališče je naslednje:

1. Vse gospodarsko prosvetno delo v kmet. nad. šoli vzgaja kmetisko mladino k samostojnemu mišljenju, samoudejstvarjanju in uvaja v praktični kmetijski gospodarski napredek. (§ 2. toč. 1. c). To gospodarsko delo je v najtesnejši zvezi z dejanskimi razmerami in krajevnimi potrebami. Omejeno ni samo na ožek krog društva ali šole, ampak zajeti mora vse vaško občestvo (§ 2. toč. 3.).

2. Praktično delo za gospodarski napredek je vodilno načelo vsega gospodarsko prosvetnega dela ter prepojeno z ljubeznijo do kmetijskega človeka in kmetijske zemlje.

Vsa življenjska energija in vse etične vrline našega kmetijskega človeka v preteklosti in sedanjosti temeljijo v njegovi tesni povezanosti z zemljo in tradicijo. Vse prosvetno delo mora te sile čuvati in krečiti, da ohrani neizkvarjeno svojstvenost kmeta in kmetstva.

Kdor ne razume osnov zdravega kmetstva in kdor skuša kvariti bistvo kmetijske duševnosti, slabi življenjsko silo in ruši temelje gospodarske moči kmeta, naroda in države.

Ne samo dobro obdelana kmetiska zemlja, ampak tudi neizkvarjena, sveža kmetiska kri in duša je bila in ostane pravir moči in zdravja vsakega naroda.

3. Učitelji, ki ne delujejo skladno z navedenimi načeli ne morejo biti člani občestva učiteljstva kmet. nad. šol. (§ 14. toč. b pravil.)

I. Gosak, I. r., M. Verk, I. r., I. Dolgan, I. r., K. Doberšek, I. r., Fr. Kramer, I. r., A. Inkret, I. r., I. Ostanek, I. r., I. Titan, I. r.

— Seja odbora občestva kmet. nad. šol. V soboto, 28. aprila se je vršila v Teharjah pri Celju seja odbora občestva kmet. nad. šol. Zaradi važnih obhajevanj na seji bomo priobčili v prihodnji številki daljše poročilo.

— Gospodinjstvo-kuharski tečaj za učiteljice in absolventinje srednjih šol se prične 2. julija 1934. ob 2. uri popoldne na dr. Krekovi gospod. šoli v Zg. Šiški. Pouk se vrši ob delavnikih od 8. ure dop. do 6. ure pop. Ob sobotah popoldne je prosto. Predmeti: kuhanje s konserviranjem, gospodinjstvo in gospodinjstva dela. Kmetijski predmeti: oskrbovanje domačih živali, mlekarstvo, poljedelstvo, oskrbovanje domačega vrta in sadovnjaka. Kmetijsko obratovanje. Predavanja o poučevanju kmečkih deklet in gospodinj.

NB. Absolventinje srednjih šol se lahko oprostijo kmetijskih predmetov, namesto teh imajo šivanje s prikrojevanjem. — Tečaj vodi s. Deodata Kump.

— Tečaj za vrtnarstvo in cvetličarstvo. V istem času se vrši na šoli tečaj za vrtnarstvo v zvezi s konserviranjem sadja in zelenjave. Predmeti: Splošno o zelenjadstvu in cvetličarstvu. Posamezne zelenjadne vrste. Dišavnice. Cvetlice za vrt in sobe v 4 letnih